

[Morten Lange.]

tioner, hvad det angår, hvilket også stemmer med mine egne iagttagelser; men dér, hvor der er gode muligheder for at dyrke den, dér gør man det, og dér er den gået harmonisk ind i sædskiftet. Den dyrkes i en sådan overflødig mængde, at jeg meget stærkt tvivler på, at nogen som helst subsidiering, endsige den kraftige, der her foreslås, overhovedet er nødvendig for at få dyrket den raps, der skal dyrkes.

Jeg tror, det bliver nødvendigt i udvalget at få en nærmere afvejning af forholdene mellem kornpris og rapspris for at se, om der er nogen som helst mening i de tal, vi har fået forelagt. Man kan altid byde over uden noget som helst vrøvl fra dem, der skal modtage det, men fra den bevilgende myndigheds side må man dog alvorligt undersøge, om de tal, der fremkommer, er rigtige.

Så meget om selve tallene, om selve de beløb, der er tale om, som jeg personligt tror er i alvorlig modstrid med det, som ville komme frem, hvis man foretog en rimelig beregning over, hvorledes man skulle få raps dyrket i et omfang, som svarer til det behov, man kan sige der er i margarinefabrikationen, eller hvad man ellers vil. Jeg tror, en subsidiering er ganske unødvendig.

Den foreslåede ordning afløser nu en frivillig ordning, som vi har hørt om før; man burde efter min mening imidlertid allerede for længe siden have undersøgt, om den ikke var i konflikt med monopolloven og allerede i henhold hertil burde have været ophævet og forbudt. Jeg går ud fra, at der må være tilstrækkeligt med ventiler, ellers havde vort flittige monopoltilsyn formodentlig fundet ud af det og var skredet ind. Ellers bliver det et spørgsmål om ved lejlighed at få stoppet den slags ventiler i monopolloven. Jeg er temmelig sikker på, at det netop må være meningen med monopolloven, at man ikke kan lave en aftale om en sådan kæmpefabrikation, som margarineproduktionen faktisk er, så at margarineindustrien og dyrkerne i fællesskab kan få forbrugerne, og derfor synes jeg, at både fortid og nutid trænger til at blive grundigt omtalt her, og det ligger for mig temmelig klart, at her er der tale om en yderligere støtteforanstaltning, først og

fremmest til det store landbrug, som i sin rotation med kornavl sætter noget raps ind og formentlig ville gøre det, hvad enten vi støtter det eller ej. Nu har vi støttet det store landbrug især og det mindre landbrug i nogen grad med så mange millioner kroner, at man måske kunne tage det roligt med disse pølser og medisterbug i slagte-tiden, men alligevel forekommer det mig, at dette her er den groveste af varianterne. Man lægger nemlig en tilsvarende afgift på margarinen, nemlig 10 øre pr. kg, og så vidt jeg har opdaget sammensætningen af forbruget her i landet, er det nu engang sådan, at det er i de fattigste forbrugerkredse, hvor man ikke mener, man har råd til at spise smør, man i størst udtrækning erstatter smørret med margarinen.

Her foreslår man altså en lovgivning, som subsidierer — naturligvis ikke udelukkende, men fortrinsvis — det store landbrug og lægger afgiften — naturligvis ikke udelukkende, men fortrinsvis — på de allerfattigste forbrugere. Man kunne finde andre veje, hvis man absolut vil give støtte af denne art. Jeg er helt sikker på, at der nok skal blive dyrket raps endda, hvis det er nogen nytte til, og ellers kan vi lade være med det; det har vi gjort i mange årtier; vi kan holde op igen, hvis det ikke er fornuftigt, men skal landbruget endelig have denne yderligere støtte, så find en lidt mindre asocial måde at yde den på. De 10 øre kommer tilfældigvis til at ligge som en indirekte skat dér, hvor der er dårligst råd.

Alligevel skal jeg altså stadfæste borgfreden med en buket raps og håber, den bliver modtaget i bedste mening.

Mose Hansen: I de 3 foregående år har der bestået en frivillig rapsordning mellem margarineindustrien og rapsavlerne her i landet, ifølge hvilken margarineindustrien har aftaget frø fra rapshøsten og til en pris, der var antagelig for den hjemlige rapsavl. Den frivillige ordning kan nu desværre som nævnt i lovforslaget ikke længere praktiseres som følge af, at en enkelt margarinefabrikant vægrer sig ved at tiltræde en frivillig ordning. Det kan kun beklages, at det for at sikre rapsavlerne bliver nødvendigt at lovgive på dette område.

Den foreslåede rapsordning må tillige ses som led i landbrugsforliget i foråret.